

TISKOVÁ ZPRÁVA

18. září 2019

Ministerstvo zdravotnictví a NUDZ připravily Národní akční plán pro Alzheimerovu nemoc

Pacientů s Alzheimerovou nemocí v Česku neustále přibývá, léčí se však jen zlomek nemocných a diagnostikování navíc často přichází pozdě. S tím má do budoucna pomoci Národní akční plán pro Alzheimerovu nemoc (NAPAN). Do přípravy plánu je zapojeno jedenáct odborných společností či organizací zabývajících se tématem demence. V té souvislosti dnes proběhne panelová diskuse s koordinátorkou národního akčního plánu a členy expertní platformy NAPAN v rámci konference Pražské gerontologické dny pořádné Českou alzheimerovskou společností. Na sobotu 21. září pak je vyhlášen mezinárodní den Alzheimerovy choroby. *„Do budoucna se chceme více zaměřit na ambulantní a komunitní péči, která je efektivnější, méně nákladná a přitom humánnější, protože umožňuje člověku žijícímu s demencí setrvat v domácím prostředí. V tomto ohledu připravujeme například pilotní projekty terénních týmů. Takové změny jsou v linii již nastartované reformy péče o duševní zdraví,“* uvedl ministr zdravotnictví Adam Vojtěch.

Podle nejčerstvějších dat Ústavu zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS) žije v Česku asi 102 tisíc lidí s demencí, z nichž 62 tisíc lidí má diagnostikovanou přímo Alzheimerovu nemoc. Na 100 000 obyvatel tak připadá 582 osob s tímto onemocněním, což je 0,6 % populace. Mezi lety 2015 a 2017 se přitom výskyt onemocnění v ČR zvýšil o 7 % a kvalifikované odhady uvádějí, že v roce 2030 bude v ČR až 90 tisíc nemocných. Ministerstvo zdravotnictví spolu s Národním ústavem duševního zdraví připravuje aktualizaci NAPAN, který slibuje výrazný posun v péči o osoby žijící s tímto onemocněním. Česko se tím aktivně připojuje k výzvě Světové zdravotnické organizace (WHO) a hlásí se mezi země, které vnímají problematiku demence jako prioritu veřejného zdraví. *„Demence a Alzheimerova nemoc jsou globálním problémem veřejného zdraví. V současné době se lidé dožívají vyššího věku než kdykoli dříve a zátěž chronických onemocnění, jako jsou tato dvě, narůstá,“* potvrzuje závažnost situace ředitel české kanceláře WHO Srdan Matić.

„Skutečný počet lidí žijících s demencí je bohužel výrazně vyšší, než uvádí dostupná data o počtu léčených. Důvodem je poddiagnostikovanost, o které jsme se donedávna domnívali, že může dosahovat až těžko uvěřitelných 75 %. Nedávná analýza ÚZIS ukazuje, že zhruba 70 % lidí se sice nakonec diagnózy dočká, pravděpodobně však až v pokročilé fázi nemoci, kdy je těžké člověku dostupnou léčbou pomoci její průběh zpomalit a zachovat jeho soběstačnost,“ říká koordinátorka přípravy NAPAN z Ministerstva zdravotnictví a zároveň výzkumnice Národního ústavu duševního zdraví Hana Marie Broulíková.

Většina pacientů s vykázanou Alzheimerovou nemocí je ve věku 75 - 89 let, nad 85 let je nemoc vykázána u více než 10 % populace. Přibližně dvě třetiny celkového počtu pacientů tvoří ženy. Alzheimerova nemoc představuje také výraznou ekonomickou zátěž pro pacienty a jejich okolí. Podle studie z roku 2018 je odhad průměrných celoživotních nákladů pro ženu s Alzheimerovou demencí, která začala ve věku 70 let, 223 tisíc euro. **„Největší finanční zátěž nesou příbuzní. Je ji však možné včasnější diagnózou a zvýšením dostupnosti služeb zmírnit,“** uzavírá autorka studie Hana Marie Broulíková.

Klíčovým úkolem národního akčního plánu je zajištění včasné diagnózy a postdiagnostické podpory pro osoby žijící s demencí. Cílem je pomoci prodloužit dobu jejich soběstačnosti a zajistit služby, díky kterým budou moci setrvat ve svém domově co nejdéle. **„Část plánovaných opatření míří k podpoře neformálních pečujících, kteří jsou nepostradatelnou součástí péče. V současné době jim však často k vykonávání této role chybí informace a mnohdy také součinnost profesionálních pečujících, jimž by měli být partneři v péči,“** vysvětluje garantka pracovní skupiny zaměřené na tvorbu doporučených postupů a sítě služeb profesorka Hana Matějovská-Kubešová z brněnského Institutu sociálně zdravotních strategií.

Plán se zaměřuje také na dotvoření systému služeb. Mezi novinky patří posílení role praktického lékaře, který může od roku 2020 u pacientů provádět vyšetření kognitivních funkcí. **„Přibudou také multidisciplinární terénní týmy, poradenská pracoviště a centra pro nemocné s komplikovaným průběhem. Posílena bude právní ochrana nemocných a v plánu jsou četné aktivity na zvyšování povědomí o nemoci u široké veřejnosti tak, aby se stala vnímavější vůči potřebám lidí žijících s demencí i prvním příznakům nemoci,“** dodává Hana Matějovská-Kubešová.

Ing. Gabriela Štěpanyová
ředitelka Odboru komunikace s veřejností
Ministerstvo zdravotnictví ČR
tisk@mzcr.cz

Mgr. Jan Červenka
Mediální komunikace
Národní ústav duševního zdraví
Jan.Cervenka@nudz.cz